

ŚW. JAN PAWEŁ II – PATRON RODZINY

Dzień Papieski 11 X 2015

KONSPEKT LEKCJI RELIGII DLA KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Cele katechetyczne - wymagania ogólne:

- ukazanie troski papieża Jana Pawła II o rodziny i ich sprawy;
- motywowanie uczniów do kształtowania życia rodzinnego według wskazówek św. papieża i zwracania się do niego jako patrona rodzin.

Treści nauczania - wymagania szczegółowe. Uczeń:

- na podstawie wiedzy osobistej i wiadomości z lekcji omawia rolę rodziny w życiu człowieka;
- odnosząc się do rymowanych zagadek i wypowiedzi papieskich, wymienia problemy współczesnych rodzin i sposoby ich rozwiązania;
- po lekcji potrafi samodzielnie ułożyć kilka wezwań modlitwy do Jana Pawła II- patrona rodziny;
- na podstawie wiadomości z lekcji podaje datę i hasło XV Dnia Papieskiego.

Metody i formy pracy

Analiza obrazów, burza mózgów, pogadanka, rymowanki, lektura tekstów, praca plastyczna, ew. pokaz prezentacji multimedialnej.

Środki dydaktyczne

Fragment *Litanii do św. Jana Pawła II*, zdjęcia rodziny i papieża z rodzinami lub prezentacja multimedialna; odtwarzacz cd lub komputer i nagranie utworu „To co dobre się zaczyna, gdy pojawia się rodzina”, teksty wypowiedzi papieskich, teksty rymowanek, Pismo Święte, kartki z kolorowego bloku technicznego, kolorowanki z Janem Pawłem II i karteczki z wypowiedzią papieża z Kalisza; tekst modlitwy na zakończenie, ew. plakat XV Dnia Papieskiego i inne materiały z Dnia Papieskiego do rozdania.

Modlitwa: Fragment *Litanii do św. Jana Pawła II*:

*Błogosławiony Janie Pawle, módl się za nami
Przyjacielu Świętych i Błogosławionych,
Umacniający jedność chrześcijan i całej rodziny ludzkiej
Patronie rodzin chrześcijańskich,
Umocnienie małżonków,
Obrońco nienarodzonych,
Opiekunie dzieci, sierot i opuszczonych,
Przyjacielu i Wychowawco młodzieży,*

*Dobry Samarytaninie dla cierpiących,
Wsparcie dla ludzi starszych i samotnych,
Głóscielu prawdy o godności człowieka.*

Wstęp

Nauczyciel prezentuje kilka obrazków (zdjęcia lub slajdy), ukazujących np. rodzinę na spacerze, mamę z córką, tatę z synem, wnuczęta z babcią i dziadkiem, rodzinę wielopokoleniową itp. Prosi uczniów, by po uważnym obejrzeniu wszystkich obrazków, zaproponowali dla nich wspólny tytuł (jedno słowo). Propozycje można zapisywać na tablicy (np. 3-4 propozycje), po czym przeprowadzić głosowanie, która z nich odpowiada największej ilości uczniów. Gdyby ze strony uczniów zabrakło propozycji „rodzina”, katecheta umiejętnie komentuje wypowiedzi dzieci, zmierzając ostatecznie do oczekiwanej odpowiedzi. Następnie stwierdza, iż wiele ważnych rzeczy nt. rodziny mówił św. Jan Paweł II (w miarę możliwości można zaprezentować kolejne zdjęcia – tym razem papieża z rodzinami, rodziny papieża). Podkreślał także, jak wiele zawdzięczał swojej własnej rodzinie. W różnych ważnych dokumentach, przy wielu spotkaniach przypominał ludziom, jak dużo zależy od rodziny. Napisał nawet „List do rodzin”. Teraz – jako święty papież – wstawia się za nami u Boga i opiekuje wszystkimi rodzinami świata. W sposób szczególny przypomnimy sobie o tym podczas najbliższego Dnia Papieskiego, który będzie obchodzony 11 października 2015 pod hasłem „Jan Paweł II – Patron Rodziny” (prezentacja plakatu XV Dnia Papieskiego).

Rozwinięcie

Katecheta odtwarza hymn Marszu dla Życia i Rodziny z 2006 roku - „To co dobre się zaczyna, gdy pojawia się rodzina”¹. Po odsłuchaniu piosenki prosi, by kolejno każde dziecko jednym słowem powiedziało, co dobrego mamy dzięki rodzinie? Następnie wyjaśnia, iż niestety nie zawsze rodziny są szczęśliwe. Z jakich powodów? Uczniowie dowiedzą się po wysłuchaniu wierszyków:

1. U Patryka dziś w rodzinie
Wszyscy chodzą bardzo smutni.
Długo czekać, aż żal minie
Po wczorajszej wielkiej kłótni.

Jan Paweł II wiele razy przypominał, że taki będzie świat, jakie będą rodziny – wszyscy przecież jesteśmy Bożą rodziną. Dlatego w „Liście do dzieci” przekazał najmłodszym bardzo ważne zadanie:

„Pan Jezus oraz Jego Matka wybierają często właśnie dzieci, ażeby powierzać im sprawy wielkiej wagi dla życia Kościoła i ludzkości (...) pragnę powierzyć waszej modlitwie, drodzy mali przyjaciele, nie tylko sprawy waszej rodziny, ale także wszystkich rodzin na świecie. I nie tylko to. Mam jeszcze wiele innych spraw, które chcę wam polecić. Papież liczy bardzo na wasze modlitwy. Musimy się razem wiele modlić, ażeby ludzkość, a żyje na ziemi wiele miliardów ludzi, stawała się coraz bardziej rodziną Bożą, ażeby mogła żyć w pokoju (*List do dzieci*).

2. Tata nie był dzisiaj w pracy,
Mama w kącie popłakuje.
Wszyscy w domu smutni tacy,
Bo pieniędzy im brakuje.

---

¹ <http://info.wiara.pl/files/old/info.wiara.pl/zalaczniki/2006/06/01/1149158711/1149158861.mp3>; ew. wersja z teledyskiem: <https://www.youtube.com/watch?v=BgS8uGx-Dqk&feature=youtu.be> (dostęp z dn. 22.06.2015).

Papież ze smutkiem mówił o tych, którzy cierpią biedę, głód. Zachęcał też, by wszyscy uczniowie Jezusa pomagali najbiedniejszym: „Co dnia przekonujemy się, jak wiele jest osób cierpiących niedostatek, osób i rodzin, szczególnie rodzin wielodzietnych. Wiele jest samotnych matek borykających się z ogromnymi trudnościami w utrzymaniu i wychowaniu własnych dzieci; wielu opuszczonych i pozbawionych środków do życia ludzi w podeszłym wieku. W domach dziecka nie brak tych, którym nie dostaje codziennego chleba i odzienia. (...) Jest to naszym wspólnym obowiązkiem, obowiązkiem miłości, nieść pomoc na miarę naszych sił tym, którzy jej oczekują. Mówi Chrystus: «Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili» (Mt 25, 40). «Wszystko, czego nie uczyniliście jednemu z tych najmniejszych, tegoście i Mnie nie uczynili» (Mt 25, 45). Potrzeba więc naszego chrześcijańskiego dzieła, naszej miłości, aby Chrystus obecny w braciach nie cierpiał niedostatku” (Homilia podczas Mszy św. na lotnisku, Legnica 1997).

3. Tata dzwoni po lekarza,
Mama sięga coś z apteczki.
Tak się bardzo często zdarza
Przy chorobie ich córeczki.

Dla wielu rodzin powodem ich smutku jest choroba. Papież zachęcał do troski o wszystkich chorych, na wzór Miłosiernego Samarytanina: „Rodzina, szkoła, inne instytucje wychowawcze (...) muszą wytrwale pracować nad rozbudzaniem i pogłębianiem owej wrażliwości na bliźniego i jego cierpienie, której symbolem stała się postać ewangelicznego Samarytanina. Kościół oczywiście musi czynić to samo, jeszcze głębiej — o ile możliwości — wczuwając się w motywację, jakie Chrystus zawarł w tej swojej przypowieści oraz w całej Ewangelii. Wymowa przypowieści o miłosiernym Samarytaninie, jak też i całej Ewangelii, jest w szczególności ta, że człowiek musi się poczuć powołany niejako w pierwszej osobie do świadczenia miłości w cierpieniu. Instytucje są bardzo ważne i nieodzowne, jednakże żadna instytucja sama z siebie nie zastąpi ludzkiego serca, ludzkiego współczucia, ludzkiej miłości, ludzkiej inicjatywy, gdy chodzi o wyjście naprzeciw cierpieniu drugiego człowieka” (Salvificis doloris, 29).

4. Czy na co dzień, czy od święta,
w domu Ani spraw jest wiele.
Przez to nikt już nie pamięta
O modlitwie i kościele.

Jan Paweł II wiele razy przypominał o potrzebie modlitwy w rodzinach, a także za rodziny. „Modlitwa rodzinna ma swoje cechy charakterystyczne. Jest modlitwą wspólną męża i żony, rodziców i dzieci. Komunia w modlitwie jest jednocześnie owocem i wymogiem owej komunii, otrzymanej w sakramentach chrztu i małżeństwa. Do członków rodziny chrześcijańskiej można w sposób szczególny odnieść słowa, w których Chrystus obiecał swą obecność: „... zaprawdę powiadam wam: Jeśli dwaj z was na ziemi zgodnie o coś prosić będą, to wszystkiego użyje im mój Ojciec, który jest w niebie. Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich” (Familiaris consortio, 59).

5. „Odejdź!”, „Czekaj!”, „Nie przeszkadzaj!” –
Bartek słyszy wciąż to samo.
A on przecież nie przesadza...
Chciał czas spędzić z tatą, mamą...

Jan Paweł II przypominał rodzicom, jak ważne są ich zadania: „Zachęcam też ojców i matki rodzin, aby jako pierwsi podsycali płomyk powołania w swoich dzieciach, dając im przykład miłości Chrystusa w swoich rodzinach, nie szczędząc wysiłków i ofiar, okazując zaangażowanie i odpowiedzialność. Drodzy rodzice: wychowujcie swoje dzieci zgodnie z zasadami Ewangelii, aby mogły się stać jej głosicielami w trzecim tysiącleciu. Kościół potrzebuje ich coraz więcej” (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. odprawionej na Autodromie im. Braci Rodríguez, nr 6).

Nie wszystkie rodziny są szczęśliwe, bo nie we wszystkich przestrzega się zasad zapisanych w Piśmie Świętym:

Bądźcie sobie wzajemnie poddani w bojaźni Chrystusowej! Żony niechaj będą poddane swym mężom, jak Panu, bo mąż jest głową żony, jak i Chrystus - Głową Kościoła: On - Zbawca Ciała. Lecz jak Kościół poddany jest Chrystusowi, tak i żony mężom - we wszystkim. Mężowie miłujcie żony, bo i Chrystus umiłował Kościół i wydał za niego samego siebie (...) Dzieci, bądźcie posłuszne w Panu waszym rodzicom, bo to jest sprawiedliwe. Czcij ojca twego i matkę - jest to pierwsze przykazanie z obietnicą - aby ci było dobrze i abyś był długowieczny na ziemi. A wy, ojcowie, nie pobudzajcie do gniewu waszych dzieci, lecz wychowujcie je stosując karcenie i napominanie Pańskie! (Ef 5, 21-25. 6, 1-4).

Nauczyciel podsumowuje tę część lekcji przypominając, że tak jak w czasie swego ziemskiego życia Jan Paweł II troszczył się o rodziny i wzywał do troski o nie, tak i teraz – będąc z Bogiem w niebie jest świętym opiekunem, czyli patronem rodzin. Kiedy więc w naszych rodzinach będzie coś nie tak - ktoś będzie chorował, smucił się, kłócił lub cierpiał z powodu braku czegoś ważnego, możemy prosić naszego Ojca Świętego o pomoc, a on przedstawi nasze prośby Bogu.

Zakończenie

Uczniowie otrzymują kolorowe kartki z bloku (format a5) zgięte na połowę oraz kolorowanek z Janem Pawłem II² i jego wypowiedzią. Zadaniem każdego dziecka jest wykonanie kartki okolicznościowej z papieżem (i jego myślą w środku), którą wręczy swojej rodzinie w Dzień Papieski (alternatywnie można zebrać kartki i np. urządzić kiermasz w parafii, a dochód przeznaczyć na pomoc najbiedniejszym rodzinom informując o tym uczniów, by widzieli w swej pracy sposób realizacji wezwania Jana Pawła II).

„Drodzy bracia i siostry, ani na chwilę nie zapominajcie o tym, jak wielką wartością jest rodzina. Dzięki sakramentalnej obecności Chrystusa, dzięki dobrowolnie złożonej przysiędze, w której małżonkowie oddają się sobie wzajemnie, rodzina jest wspólnotą świętą. Jest komunią osób zjednoczonych miłością. (...) Rodzina chrześcijańska, wierna swemu sakramentalnemu przymierz, staje się autentycznym znakiem bezinteresownej i powszechnej miłości Boga do ludzi. Ta miłość Boga stanowi duchowe centrum rodziny i jej fundament. Poprzez taką miłość rodzina powstaje, rozwija się, dojrzewa i staje się źródłem pokoju i szczęścia dla rodziców i dla dzieci. Jest prawdziwym środowiskiem życia i miłości”.

(Jan Paweł II, Kalisz 1997 r.)

(przed końcem lekcji warto zapoznać uczniów z obchodami Dnia Papieskiego w parafii, w miarę możliwości rozdać dzieciom obrazki, naklejki lub inne gadzety z Dnia Papieskiego)

---

² Kolorowanek można znaleźć w Internecie lub skopiować z dowolnej książki.

Praca domowa

Porozmawiaj z rodzicami o Janie Pawle II – Patronie Rodziny. Po rozmowie dokończ zdanie:
św. Jan Paweł II przypominał, by rodziny...

Zadanie dla chętnych: Ułóż modlitwę za rodziny do św. Jana Pawła II.

Modlitwa

Wybrani uczniowie odczytują wezwania modlitwy:

- Za wszystkie rodziny świata, by żyły według nauki Jezusa
(wszyscy: prosimy Cię, Panie)
- Za rodziny żyjące w biedzie, aby znajdowały pomoc...
- Za rodziny skłócone, aby pogodziły się jak najprędzej...
- Za rodziny cierpiące z powodu choroby – o zdrowie i siłę...
- Za rodziny, które zapominają o Bogu - modlitwie i kościele...

dr Aneta Rayzacher-Majewska